

Domstolsstyrelsen

Økonomi- og Analysecenter

Sagsbeh.: LOL/KRU

9. november 2010

NOTAT
om
antallet af verserende sager og udviklingen
i sagsbehandlingstiden ved byretter og landsretter

1. Udviklingen i antal verserende sager og sagsbehandlingstiden ved byretterne

Antallet af verserende sager har siden 2006 og frem til 2009 været stigende.

Umiddelbart efter domstolsreformens ikrafttræden steg antallet af verserende sager, idet retterne afsluttede færre sager som følge af arbejdet med at implementere reformen. Denne aktivitetsnedgang blev i 2008 afløst af en aktivitetsstigning, men finanskrisen og den afledte stigning i de konjunkturfølsomme sager som fogedsager, tvangsauktioner og insolvensskiftesager betød, at antallet af verserende sager fortsatte med at stige i 2008 og 2009. I 2009 var der også en betydelig stigning i antallet af modtagne straffesager, der medvirkede til, at sagsbunkerne fortsatte med at vokse.

Statistikken for 2010 viser imidlertid, at udviklingen er vendt, jf. nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i verserende sager ved byretterne i perioden fra 2006 til 3. kvartal 2010.

	2006	2007	2008	2009	3kv 2010	2006	2007	2008	2009	3kv 2010
	Absolutte tal					Indeks				
Straffesager	26.522	33.737	37.605	42.948	35.251	100	127	142	162	133
- heraf sager med domsmænd	4.081	4.805	5.916	7.382	6.546	100	118	145	181	160
- heraf sager uden domsmænd	16.462	22.231	24.017	28.038	22.593	100	135	146	170	137
- heraf tilståelsessager	3.373	4.329	5.104	5.299	3.826	100	128	151	157	113
Civile sager	28.036	33.711	35.780	35.702	33.330	100	120	128	127	119
- heraf almindelige sager	19.778	25.148	17.479	17.469	16.066	100	127	88	88	81
- heraf bollgretssager	2.492	2.865	2.298	2.149	1.991	100	115	92	86	80
- heraf småsager			9.951	10.660	10.132			100	107	102
- heraf familiesager	2.588	2.710	3.372	3.360	3.095	100	105	130	130	120
Fogedsager	45.522	66.657	91.962	107.331	86.411	100	146	202	236	190
- heraf almindelige fogedsager	25.037	34.234	46.569	61.024	48.233	100	137	186	244	193
- heraf betalingspåkrav	15.149	26.306	36.663	34.064	27.980	100	174	242	225	185
- heraf særlige fogedsager	3.691	4.382	5.708	7.364	5.869	100	119	155	200	159
- heraf tvangsauktioner	1.507	1.630	3.034	4.851	4.020	100	108	201	322	267
Skiftesager	31.215	32.114	34.032	37.179	39.196	100	103	109	119	126
- heraf insolvensskiftesager	6.290	6.064	7.427	9.583	11.299	100	96	118	152	180
- heraf dødsboskiftesager	24.925	26.050	26.605	27.596	27.897	100	105	107	111	112
Samlet	131.295	166.219	199.379	223.160	194.188	100	127	152	170	148

Den generelle tendens er således et markant fald i antallet af verserende sager. Det gælder især antallet af verserende fogedsager, der er nedbragt med mere end 20.000 i løbet af de første tre kvartaler af 2010. Også antallet af straffesager er nedbragt markant, idet der i perioden er tale om et fald på mere end 7.500 sager. Antallet af civile sager er nedbragt med næsten 2.500 sager i 2010. Kun i forhold til skiftesagerne er der fortsat en stigning i antallet af verserende sager. Det skyldes, at domstolene fortsat modtager et højt antal insolvensskiftesager.

En væsentlig del af årsagen til udviklingen er, at byretterne har formået at fastholde den produktivitetstigning, der fandt sted i 2009, og der dermed finder en god udnyttelse sted af de ekstra ressourcer, som domstolene fik tilført fra 2. halvår 2009.

Det generelle billede for byretterne dækker over en ikke uvæsentlig spredning retterne imellem. En relativ stor andel af de (resterende) ophobede sager er koncentreret ved 2-3 af byretterne. Domstolsstyrelsen har derfor taget særlige initiativer og følger udviklingen tæt i forhold til disse retter. De pågældende retter arbejder efter en særskilt handlingsplan for at nedbringe antallet af verserende sager, ligesom der fokuseres på optimal fordeling og udnyttelse af ressourcerne. Hertil kommer, at styrelsen har taget ekstraordinære ressourcemæssige initiativer i forhold til disse retter.

Sagsbehandlingstiden for sager afsluttet i 1.-3. kvartal 2010 ligger generelt fortsat over niveauet for sagsbehandlingstiden i 2009, jf. tabel 2 neden for.

Tabel 2. Udviklingen i gennemsnitlig sagsbehandlingstid (dage) ved byretterne fra 2006 til 3. kvartal 2010

	2006	2007	2008	2009	1-3kv 2010	2006	2007	2008	2009	1-3kv 2010
	Absolutte tal					Indeks				
Straffesager										
Sager med domsmænd	90	107	122	141	155	100	119	136	157	172
Sager uden domsmænd	61	81	89	95	101	100	133	146	156	166
Tilståelsessager	77	107	145	141	145	100	139	188	183	188
Nævningesager ¹			123	105	151			100	85	123
Civile sager²										
Almindelige sager	168	162	233	276	280	100	96	139	164	167
Boligretssager	182	191	255	297	306	100	105	140	163	168
Småsager			73	113	119			100	155	163
Familiesager	111	138	156	171	177	100	125	141	154	160
Fogedsager										
Almindelige fogedsager	53	72	74	87	92	100	136	140	164	174
Betalingspåkrav	73	94	100	108	102	100	129	137	148	140
Særlige fogedsager	44	51	51	61	62	100	116	116	139	140
Tvangsauktioner	72	101	102	105	120	100	140	142	146	166

1. Antallet af nævningesager, er så relativt lille at tilfældige udsving i sagsbehandlingstiden for enkelte sager kan påvirke den gennemsnitlige sagsbehandlingstid betydeligt. Retten i Glostrup har i september 2010 afsluttet en meget ressource- og tidskrævende nævningesag med 14 tiltalte, hvilket har påvirket den samlede sagsbehandlingstid for byretterne. Såfremt nævningesagerne ved Retten i Glostrup trækkes ud af statistikken er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for byretterne **135 dage** i 1.-3. kvartal 2010.

2. Stigningen i sagsbehandlingstiden i almindelige sager og boligretsager ~~na 2007~~ og 2008 skyldes primært indførelsen af småsagsprocessen, som betyder at de lettere almindelige sager og boligretsager gennemføres som småsagsproces og at de resterende almindelige sager og boligretsager som følge deraf får en længere gennemsnitlig sagsbehandlingstid.

Den underliggende statistik for de enkelte kvartaler viser imidlertid, at udviklingen generelt er vendt fra 2. til 3. kvartal 2010, idet det fremgår at statistikken for 3. kvartal 2010, at sagsbehandlingstiden for en række sagstyper begynder at falde, jf. nedenstående tabel 3.

Som det fremgår, har der fra 2. til 3. kvartal 2010 været et fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for *domsmandssager* – typisk de mere alvorlige straffesager - fra 163 dage til 148 dage. Tendensen er den samme for *sager uden domsmænd* og *tilståelsessager*. Sagsbe-

handlingstiden for *nævningesager* er formentlig påvirket af, at det kan være vanskeligt at beramme de sager, hvor en eller flere tiltalte er repræsenteret af en af landets mere efterspurgte forsvarsadvokater.

I forhold til de civile sager og fogedsagerne er der også en generel tendens til, at sagsbehandlingstiden har været faldende fra 2. til 3. kvartal 2010.

En fortsat reduktion i forhold til antallet af verserende sager må antages at bevirke en yderligere reduktion i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid, herunder i lyset af, at en større del af de ældre sager nu er afsluttet.

Tabel 3. Udviklingen i gennemsnitlig sagsbehandlingstid (dage) i 1.-3. kvartal 2010

	1kv	2kv	3kv	1kv	2kv	3kv
	Absolutte tal i 2010			Indeks i 2010		
Straffesager						
Sager med domsmænd	152	163	148	100	107	97
Sager uden domsmænd	99	108	96	100	109	97
Tilståelsessager	146	149	140	100	102	96
Nævningesager ¹	127	136	183	100	107	143
Civile sager²						
Almindelige sager	280	272	290	100	97	104
Boligretssager	335	295	283	100	88	85
Småsager	123	118	116	100	96	95
Familiesager	181	180	170	100	99	94
Fogedsager						
Almindelige fogedsager	92	95	88	100	103	95
Betalingspåkrav	104	104	98	100	101	95
Særlige fogedsager	66	62	57	100	94	86
Tvangsauktioner	130	116	113	100	89	87

1. Antallet af nævningesager, er så relativt lille at tilfældige udsving i sagsbehandlingstiden for enkelte sager kan påvirke den gennemsnitlige sagsbehandlingstid betydeligt. Retten i Glostrup har i september 2010 afsluttet en meget ressource- og tidskrævende nævningesag med 14 tiltalte, hvilket har påvirket den samlede sagsbehandlingstid for byretterne. Såfremt nævningesagerne ved Retten i Glostrup trækkes ud af statistikken er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for byretterne **139 dage** i 3. kvartal 2010.

2. Udviklingen i antal verserende sager og sagsbehandlingstiden ved landsretterne

Antallet af verserende sager ved landsretterne er samlet set faldet betydeligt som følge af instansreformen.

Som det fremgår af tabel 4, har instansreformen resulteret i en markant nedbringelse af antallet af verserende *civile 1. instans sager* ved landsretterne. Der er fortsat nogle sager fra tiden før reformen, der skal afvikles, ligesom der er opbygget en portefølje af civile 1. instans ("henvisningssager") modtaget efter reformen.

Antallet af verserende *civile ankesager* ligger ved udgangen af 3. kvartal 2010 på et højere niveau end ved udgangen af 2009. Årsagen hertil er, at byretterne er i færd med at nedbringe antallet af verserende sager.

Antallet af verserende *nævningesager* er reduceret i forhold til tidligere som følge af, at nævningesager nu behandles af byretterne i 1. instans.

Endelig har der været en stigning i antallet af verserende *straffeankesager*. Denne var forudset af landsretterne, idet årsagen hertil er ophobningen af straffesager ved byretterne. Nedbringelsen af antallet af straffesager ved byretterne betyder, at landsretterne som en afledt følge i en periode vil modtage flere straffeankesager.

Der er sket en ressourcemæssig tilpasning i forhold til landsretterne som følge af de reformbetingede ændringer i sagsflowet ved domstolene.

Tabel 4. Udviklingen i verserende sager ved landsretterne.

Primo 2007 til ultimo 2009	Primo 07	Primo 08	Primo 2009	Ultimo 09	Ultimo 3kv 10	Primo 07	Primo 08	Primo 09	Ultimo 09	Ultimo 3kv 10
	- absolutte tal -					- indeks -				
I Landsretterne samlet										
1. instans sager anlagt før reformen	2.123	757	326	170	124	100	35,7	15,4	8,0	5,8
1. instans sager anlagt efter reformen	-	82	225	257	330		100,0	274,4	313,4	402,4
Civile ankesager	1.760	1.438	1.711	1.666	1.819	100	81,7	97,2	94,7	103,4
Civile kæremål	353	309	431	395	366	100	87,5	122,1	111,9	103,7
Nævningesager	40	21	22	30	18	100	52,5	55,0	75,0	45,0
Straffeankesager	1.322	814	920	972	1.039	100	61,6	69,6	73,5	78,6
Straffekæremål	85	60	52	58	76	100	70,6	61,2	68,2	89,4

Tabel 5 viser, at sagsbehandlingstiden er væsentligt reduceret i forhold til civile 1. instans sager i forhold til tidligere.

Sagsbehandlingstiden er også nedbragt for de civile ankesager og straffeankesagerne.

For nævningesager har der været en stigning i sagsbehandlingstiden, hvilket i et vist omfang kan skyldes et ujævnt sagsflow, ligesom en forklarende faktor også kan være, at antallet af nævningesager er relativt begrænset. Det betyder, at statistikken er mere let påvirkelig i forhold til udsving i de enkelte sager. Aktuelt synes der at være udsigt til en kortere sagsbehandlingstid i 2010 end i 2009.

Tabel 5. Udviklingen i sagsbehandlingstiden i hovedforhandlede sager ved landsretterne.

	2006	2007	2008	2009	1.-3. kv 2010	2006	2007	2008	2009	1.-3. kv 2010
	absolutte tal					indeks				
Sagsbehandlingstid (antal mdr. i gennemsnit)										
Civile 1. instanssager ¹⁾	23,2	27,8	10	13,4	14,4	100	120	43	58	62
Civile ankesager	12	11,3	10,5	9,9	7,5	100	94	88	83	62
Nævningesager	3,8	4,4	4,9	6,1	5,8	100	116	129	160	152
Straffeankesager	5	4,8	4	4,4	4,2	100	96	80	87	83

¹⁾ Sagsbehandlingstiden for civile 1. instans sager for 2008 og 2009 gælder kun for den del af sagerne, der er anlagt efter 1. januar 2007. Sagsbehandlingstiden 2006 og 2007 kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes med sagsbehandlingstiden i 2008 og 2009.